

СЕКЦІЯ 8. ПРОФЕСІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ СФЕРИ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

ДИСЦИПЛІНА «МЕДІАПРОЄКТИ» ЯК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ (НА ПРИКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 «ЖУРНАЛІСТИКА» В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»)

Шершньова О. В.

*кандидат наук з державного управління,
старший викладач кафедри інформаційно-документних комунікацій
Національного університету «Острозька академія»
м. Острог, Рівненська обл., Україна*

В сучасний надзвичайних умовах ковідної доби та російсько-української війни залишається важливою системна якісна підготовка фахівців сфери соціальних комунікацій як авангарду майбутніх працівників інформаційного простору нашої держави.

До проблематики побудови та коригування освітніх програм з підготовки фахівців звертається значна кількість дослідників, зокрема, В. Бондар та О. Шершньова [1], В. Кремень, В. Захарченко, В. Луговий, Ю. Рашкевич, Ж. Таланова, [2] та інші. Однак проблематика формування контенту дисципліни «Медіапроекти» як компоненту ОП «Журналістика» є дослідженою частково.

Відтак, метою тез доповіді є здійснити аналіз асоціацій з поняттями «журналістика» та «медіапроекти» для виявлення семантичного поля та актуалізації ключових категорій, які описують професійну картину світу здобувачів вищої освіти ОП «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» Національного університету «Острозька академія» [3] для коригування контенту дисципліни «Медіапроекти» як компоненту ОП.

Для комплексної характеристики складових асоціативного поля було використано вільні асоціації з електронною фіксацією як метод аналізу. Для 10 респондентів – здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня (4 рік навчання) за спеціальністю 061 «Журналістика» Національного університету «Острозька академія», з яких 20% чоловіків та 80% жінок було запропоновано визначити перелік асоціацій до понять «журналістика» (отримано 177 відповідей)

та «медіапроекти» (отримано 140 відповідей) як компонентів ОП на початку вивчення дисципліни «Медіапроекти».

Так, ядром асоціативного ряду до поняття «журналістика» є поняття «інформація» та «стандарти» (по 60% респондентів), до другого кола входять поняття «новини», «робота» та «свобода слова» (по 40% респондентів), «баланс думок та точок зору», «відповідальність», «дотримання етики», «комунікація», «незалежність», «події», «правда», «чесність» (по 30% респондентів), а до третього – поняття «ведучий», «вплив», «демократія», «достовірність», «інтерв'ю», «культура», «оперативність», «політика», «свобода», «справедливість», «творчість», «фактчекінг» (по 20% респондентів).

Одиничні варіанти доцільно згрупувати за класифікаційними ознаками:

1. Концепти з позитивною конотацією: «відкрита інформація», «допомога», «доступна інформація (зрозуміла)», «мистецтво», «незаангажованість», «неупередженість», «об'єктивний погляд», «повнота», «прозорість», «різність», «рівність», «суспільна важливість», «толерантність», «точність», «флексібіті», «принциповість», «чесність», «четверта влада».

2. Концепти з негативною конотацією: «безсонні ночі», «більше ліві, ніж праві», «брехня», «вибори», «джинса», «емоційні гойдалки», «жовта преса», «ідеологічність», «маніпуляція», «напруженість», «небезпека», «небезпечна робота», «низька ЗП», «низька можливість розвитку», «обмеженість», «потенційна небезпека», «рутина», «сізифова праця», «стрес», «ти – не свій господар», «хейтери», «хитрість», «часто аморальність».

3. Концепти, пов'язані зі складовими спеціальності: «аналіз», «аналітика», «блог», «взаємодія з людьми», «вирішення проблем», «висвітлення болючих тем», «висвітлення подій», «гроші», «диктофон», «жанри», «журналіст», «задоволення потреби населення в тій чи тій інформації», «замітка», «звертати увагу населення на важливі теми», «зйомки», «ЗМІ», «інфографіка», «інформування», «інші медійні канали», «камера», «кореспондент», «лонгрід», «люди», «медіа», «мікрофон», «монотонність», «моя спеціальність», «мультимедіа», «навчання», «оператор», «подорожі», «посередництво між аудиторією і офіційними каналами», «постійна зайнятість», «постійна практика та навчання», «потік новин», «пояснення», «преса», «прихильники», «професія», «радіо», «репортаж», «репортер», «розслідування», «рука на пульсі», «рух», «середня температура по кімнаті (опитування наприклад)», «спілкування», «спосіб керування людьми», «студія», «субкультура», «таємниця», «телебачення», «фактаж», «факти», «фільтр», «формати», «фото», «фріланс».

4. Концепти, пов'язані з особистісними характеристиками журналіста: «багатозадачність», «багатофункціональність», «гострий розум», «давати можливість читачу самому оцінювати ситуацію/проблему, а не нав'язувати власне бачення», «емоції», «креатив», «критичне мислення», «об'єктивність», «почуття обов'язку».

Разом з тим, ядром асоціативного ряду до поняття «медіапроекти» є поняття «візуалізація даних», «журналістика», «командна робота» та «креатив» (по 30% респондентів), до другого кола входять поняття «залучення людей», «збір та обробка інформації», «ідея та її втілення», «інфографіка», «інформація», «комунікація», «контент», «люди», «медіа», «мультимедійність», «соціальна значущість», «текст», «унікальність», «цільова аудиторія» (по 20% респондентів). Також за окремими класифікаційними ознаками згруповано одиничні варіанти відповідей:

1. Характеристики медіапроектів: «багатофункціональність», «великий масив роботи», «верстка», «декілька етапів», «дизайн», «достовірність», «доступність», «задача і її виконання», «змістовність», «комплексний підхід», «конкретна ціль для чого цей проект існує, яку мету він виконує», «легка/доступна подача інформації», «менеджмент інформацією», «можливості», «обробка даних», «спрощення», «фактчекінг», «фантазія», «флексибіліті», «функціональність», «цікавість».

2. Контент та формат медіапроектів: «аудіо», «брейншторми», «відео», «відеоряд», «гарна картинка», «глибокі сенси», «дані», «інтерактив», «історія», «ідейність», «ідея», «інтелект», «констрування», «концепція», «лонгрід», «онлайн», «опитування», «перформанс-мистецтво», «представлення», «презентації», «проблема і її рішення», «проекти», «публікація», «радіо», «реклама», «різноманіття форматів», «різні типи жанрів», «рішення», «розвиток», «розповідь», «рубрики/розділи», «складна інформація в легкій формі», «смартфон», «спецефекти», «стандарти», «творчий розмах», «текстове/аудіо/відео наповнення інформації», «телебачення», «туторіали на ютубі», «форма комунікації та висвітлення теми/ідеї», «формат», «фото», «фото/відео», «фотосет», «чернетки», «щось красиве», «щось нове», «якісне зображення».

3. Роль та функції журналіста в медіапроекті: «безсонні ночі та дуже багато кави», «вміння бути цікавим», «вміння вигадувати», «все одно краще, ніж курсові і дипломні», «кінець 4-го курсу», «кмітливність», «коли декілька людей об'єднанні однією темою та кожен робить рівноцінний вклад для досягнення мети проекту, те, що в нього виходить найкраще», «освоєння нових навичок в процесі роботи», «Острозька академія», «реалізація ідей», «розум», «самоосвіта», «тімворк (необов'язково, якщо це сольний проект)», «щось, через що я буду потенційно плакати».

4. Значення медіапроєкту: «вирішення проблеми», «висвітлення певної теми», «відповідальність», «візії», «донесення думки», «думки», «емоції», «інтерес суспільства та того, хто працює над проєктом», «користь», «можливо групова робота», «натхнення», «новизна», «наочне пояснення», «обгортка для важливого», «одна стрижнева тема й декілька похідних», «оригінальність», «повнота», «прозорість».

Такі дані є базисом для визначення бачення здобувачами дисципліни «Медіапроєкти» та коригування її контенту, зокрема, збагачення сучасними кейсами, інструментами дистанційної роботи, інструментами візуалізації даних та створення якісного контенту в межах визначених форматів.

Отже, важливим є використання різних методів аналізу візії здобувачів вищої освіти для коригування контенту дисциплін у підготовці фахівців у сфері соціальних комунікацій, зокрема, журналістів.

Література:

1. Бондар В. Д., Шершньова О. В. (2022). Асоціативне наповнення понять «бібліотечна справа» та «архівна справа» (на прикладі здобувачів вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Національного університету «Острозька академія») в умовах онлайн-навчання. *Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці* : тези доп. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 5 травня 2022 року. Надвірна : ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ», С. 100–103.

2. Кремень В. Г. (ред.). Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.

3. Освітньо-професійна програма «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Спеціальність 061 «Журналістика». Галузь знав 06 «Журналістика» / Національний університет «Острозька академія». Острог. 2022. URL: https://www.oa.edu.ua/ua/osvita/ects/info_prog/bachelor/gumanitarnij_fakultet/061_zhurnalistika/